

ภูมิอากาศจังหวัดเชียงใหม่

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ชายแดนทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 697 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 20,107 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,566,910 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ประเทศสหภาพพม่า
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดลำพูนและตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดเชียงราย ลำปาง และลำพูน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ประมาณร้อยละ 83 ของจังหวัดเป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขา มีเทือกเขาแดนลาวอยู่ทางด้านเหนือของจังหวัดกั้นพรมแดนไทย-พม่า มียอดเขาที่สำคัญคือดอยผ้าห่มปกและดอยอ่างขาง ซึ่งอยู่ในอำเภอฝาง เทือกเขาถนนธงชัยอยู่ทางตะวันตกของแม่น้ำปิงมียอดเขาสำคัญคือ ดอยอินทนนท์ ซึ่งอยู่ในอำเภอจอมทอง ซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของประเทศไทยและดอยสุเทพซึ่งอยู่ในอำเภอเมือง เทือกเขาผีปันน้ำอยู่ทางตะวันออกของแม่น้ำปิง มียอดดอยขุนตาลอยู่ในอำเภอพร้าว ดอยสะเก็ด และสันกำแพง นอกจากนี้จังหวัดเชียงใหม่ยังเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสาย เช่น แม่น้ำปิง (มีต้นน้ำจากดอยถั่วในอำเภอเชียงดาว) แม่น้ำแม่แจ่ม แม่น้ำฝาง เป็นต้น

ส่วนพื้นที่ราบลุ่มของจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มน้ำแม่ปิง ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอเชียงดาว แม่แตง เมือง สารภีและดอยเต่า อีกส่วนเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำกก ครอบคลุมพื้นที่อำเภอฝาง และแม่สาย

สภาวะอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีฝนตกทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดเชียงใหม่ พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าว มากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะเริ่มชุ่มชื้น และมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนมกราคม

อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่อยู่ทางภาคเหนือตอนบน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนปกคลุม ทำให้มีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 25.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.2 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน เคยตรวจอุณหภูมิสูงสุดได้ 42.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2559 ที่ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ อำเภอเมือง ส่วนฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 20.8 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศหนาวที่สุดในเดือนมกราคม ซึ่งเคยตรวจอุณหภูมิต่ำที่สุดของจังหวัดนี้ 3.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2517 ที่สถานีอากาศเกษตรแม่ใจ อำเภอสันทราย

ฝน

จังหวัดเชียงใหม่มีฝนตลอดปีเฉลี่ยทั้งจังหวัดประมาณ 1100 มิลลิเมตร โดยพื้นที่ตอนบนของจังหวัดบริเวณอำเภอฝาง เวียงแหง เชียงดาว และไชยปราการ มีปริมาณฝนสูงกว่า 1200 มิลลิเมตรซึ่งสูงกว่าบริเวณอื่น ๆ ส่วนพื้นที่ทางตอนล่างบริเวณอำเภอดอยเต่า จอมทอง แม่แจ่ม แม่วาง และตอนกลางของจังหวัดบริเวณอำเภอแม่ริม สันทราย และสันกำแพง มีปริมาณฝนต่ำกว่า 1,000 มิลลิเมตร

บริเวณอำเภอเมืองมีปริมาณฝนตลอดปีประมาณ 1130.6 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 118 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 217 มิลลิเมตร และฝนตกประมาณ 21 วัน ปริมาณฝนมากที่สุดใน 1 วัน วัดได้ 166.5 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2511

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก โดยเคลื่อนตัวทางตะวันตกผ่านประเทศเวียดนามหรือลาวก่อนเข้าสู่ภาคเหนือของประเทศไทยและจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทำให้พายุส่วนใหญ่อ่อนกำลังลงอยู่ในชั้นพายุดีเปรสชัน และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากลมแรงมากนัก แต่จะทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากจนเกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ในบางพื้นที่ พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนผ่านจังหวัดนี้ได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนตุลาคม โดยเฉพาะช่วงตั้งแต่กลางเดือนสิงหาคมต่อเนื่องถึงต้นเดือนกันยายน เป็นระยะที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติในคาบ 66 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559 มีพายุเคลื่อนเข้ามาทั้งสิ้น 37 ลูก และมีกำลังแรงขนาดพายุดีเปรสชันทั้งหมด โดยเข้าในเดือนพฤษภาคม 2 ลูก (2518, 2525) เดือนกรกฎาคม 7 ลูก (2506, 2512, 2514, 2521, 2536, 2537, 2554) เดือนสิงหาคม 7 ลูก (2504, 2508, 2513, 2516, 2521, 2530, 2550) เดือนกันยายน 15 ลูก (2494, 2503, 2507, 2508(3), 2512(2), 2513(2), 2518, 2520, 2521, 2523, 2529) และเดือนตุลาคม 6 ลูก (2504, 2507, 2524, 2526, 2532, 2550)

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดเชียงใหม่

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้จากผลการตรวจของศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ ซึ่งทำการตรวจสอบสารประกอบอุตุนิยมวิทยาต่างๆ แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยัง กรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติในคาบ 30 ปี โดยทำการตรวจสอบสารประกอบอุตุนิยมวิทยาวันละ 8 เวลา คือเวลา 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น.

ศูนย์อุตุนิยมวิทยาภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000 มีที่ทำการอยู่ใกล้ท่าอากาศยานเชียงใหม่ หรือที่ละติจูด 18 องศา 47 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 98 องศา 59 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 312 เมตร

-
- หมายเหตุ
- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 – 2553
  - สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มิถุนายน 2560